

Mobarn

VERDIGRUNNLAG FOR
MOBARN
BARNEHAGER

**Trygghet, lek og læring, likeverd,
livsmestring og bærekraft- i Mobarns
barnehager er alle inkludert!**

Trygghet

For Mobarn er det viktig at både barn, foreldre og personalet opplever barnehagene våre som gode steder å være. Kvaliteten på relasjonene mellom barn og voksen er avgjørende for barnas emosjonelle utvikling og derfor prioriteres dette høyt hos oss. Vi skal ha et personale med varme hjerter, som ser, hører og tolker barnas behov, uavhengig av måten barnet uttrykker seg på.

Lek og læring

I Mobarns barnehager er leken sentral. Vi legger til rette for en barnehagehverdag fylt av glede og humor i et inspirerende lekemiljø, med støtte fra trygge, lekende og engasjerte voksne. Lekens egenverdi skal anerkjennes, og leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, for sosial og språklig samhandling. Alle barna skal få oppleve glede, humor og spenning gjennom lek.

Likeverd

Grunnleggende i alle mennesker er behovet for å føle seg verdifull. For å kunne utgjøre en forskjell i barns liv er det derfor viktig at personalet i barnehagen hjelper barnet til å føle seg verdsatt og viktig. I Mobarns barnehager skal vi synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Alle barn skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Vi skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Livsmestring

Mestring og følelsen av mestring, er viktig for barns utvikling. I Mobarn jobber vi for å imøtekomme det enkelte barns behov for å kunne oppleve dette. Vi skal bidra til trivsel, livsglede og følelse av egenverd i en barnehagehverdag preget av gode relasjoner til både barn og voksne.

Bærekraft

I Mobarns barnehager jobber vi med å legge grunnlaget for gode holdninger og skape gode verdier gjennom det vi gjør i praksis, slik at barna blir rustet til å møte framtidige krav og behov på en bærekraftig måte. Barna skal få gode naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold gjennom lek og sansing. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på seg selv, hverandre, omgivelsene og naturen.

Trygghet

Alle mennesker har et grunnleggende behov for trygghet.

Mobarns barnehager vektlegger høyt nærvær av kompetente voksne, som ser og hører barna, og som klarer å tolke deres ønsker og behov. Vi skal være trygge rollemodeller med varme hjerter. Alle som arbeider i Mobarns barnehager skal ha en grunnleggende kjernekompetanse i arbeid med mennesker. Dette innebærer å være fysisk og emosjonelt til stede, ha respekt for menneskeverdet, utøve nestekjærlighet, samt å gi anerkjennelse og positiv bekreftelse til sine medmennesker.

Trygghet er mer enn det fysiske arbeidet med barna. Med emosjonell trygghet menes ro og fravær av indre stress og ubehag. Barn som omgis av trygge relasjoner, kan dermed bruke sin energi på å leke og lære. Vi skal hjelpe barna til å utvikle gode følelsesmessige relasjoner til både personalet og andre barn. På denne måten utvikler barnet evnen til å gjenkjenne og skille mellom ulike følelser, både hos seg selv og andre. Gjennom tilknytning til varme og tilstedeværende voksne, utvikles barnets følelsesmessige og sosiale evner. Dette er selve grunnlaget for å kunne være sammen med andre, og en vesentlig dimensjon ved psykisk helse, både nå og i barnas framtidige liv.

Barnehagen skal være et sted der barna møter ulike utfordringer. Alle barn skal føle seg trygge på at personalet i barnehagen er til stede for dem og støtter dem, dersom vanskelige situasjoner oppstår. På den måten dannes et godt klima for prøving og feiling. Barna skal få oppleve glede og trivsel i samspill med andre barn og voksne og danne vennsksrelasjoner. Gode vennsksrelasjoner gjør at den enkelte opplever seg godtatt og verdsatt. Mange barn gir uttrykk for at det beste med å være i barnehagen er å møte andre barn og få leke med vennene sine. I vennsksrelasjoner kan det også oppstå konflikter. Når det skjer, skal personalet i barnehagen være støttende til alle de involverte og inkludere barna i prosessen med å finne en løsning. På denne måten kan også konflikter bidra til en positiv utvikling hos barna. Vennskap bidrar til en følelse av deltakelse og fellesskap, som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe, gir barn trygghet og sosial tilknytning. Opplevelser sammen med andre barn kan være veien inn til nye vennskap. Å etablere vennskap og opprettholde dem, er en viktig faktor i sosialiseringprosessen og kan være en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling.

Når barn møtes og involverer seg i samspill med hverandre, vil de fleste utvikle gode vennskap og positiv samhandling, men i noen tilfeller kan samspillet være preget av negative handlinger. Slike handlinger kan være når enkelte barn ikke inviteres inn i leken, eller blir utsatt for krenkelser. Det er sentralt at personalet vet hva de skal se etter når de skal forebygge og stoppe negative og uheldige samspillsmønstre i barnegruppene. Begynnende mobbeatferd i barnehagen betraktes som et relasjonsproblem og vil kreve at man arbeider systematisk med dette. Mobarn har utarbeidet en egen plan for å fremme et godt psykososialt miljø i våre barnehager-

Lek og læring

«I barnehagen skal barna møte et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre». (Rammeplan for barnehagen 2017)

En god barndom varer hele livet og å bidra til at barna får en god start, er det viktigste vi kan gjøre. Barnehagen er første frivillige trinn i et langt utdanningsløp og skal gi barna en god start.

Lek er barnets viktigste læringsarena og alle barn har rett til å leke. I en barnehagehverdag, preget av glede og humor, introduseres barnet for nye situasjoner, tema, materialer og redskaper, som bidrar til et meningsfullt læringsmiljø. Barnet vil få muligheter til å undre seg, bruke fantasien og utfolde seg med positiv støtte.

Barnehagen vil berike barnas initiativ, lærelyst og tiltro til egne evner. Barna vil slik få erfaringer og mestringsopplevelser, som blir viktige for videre læring.

Gode kommunikasjonsevner, og et godt utviklet verbalt og non verbalt språk, er viktige forutsetninger for deltagelse, læring og utvikling. Arbeid med språk er en integrert del av barnehagehverdagen. Dagene i barnehagen består av utallige hverdagssituasjoner, der barna bruker språket aktivt. Et godt språkstimulerende miljø preges av at personalet bruker språket i samspill med barna hele dagen. Behovet for å forstå, og bli forstått, er grunnleggende hos alle mennesker. Arbeid med språkstimulering er derfor en viktig oppgave for alle Mobarns barnehager.

Personalet skal tilby barna inspirerende lekemiljø hvor de kan sette i gang, styre og strukturere leken.

Barnehagen skal gi rom og tid for lek, og arbeide for et positivt lekemiljø, preget av humor og glede, med støtte fra trygge og engasjerte voksne. Leken skal ha plass i alle situasjoner. Barna skal bli møtt med støtte og veiledning, og ikke minst, lekende voksne som deltar i og observerer barns lek, både inne og ute. I lek og samspill med andre legges grunnlaget for læring og sosiale ferdigheter, og her dannes også nye vennsksapsrelasjoner. I leken erfares noe av det viktigste i livet, nemlig det å omgås andre mennesker. Gjennom leken lærer barna å vise empati, regulere egne følelser, hevde seg selv positivt, lytte, løse konflikter og være en del av et felleskap. Tid og rom for lek er derfor det aller viktigste vi kan gi barna.

Likeverd

I barnehagen skal vi arbeide for å gi alle like muligheter til utfoldelse og utvikling. Vi skal være bevisste på hvordan vi møter barnas uttrykk gjennom vår kroppsholdning, språk, følelser og sosiale relasjoner.

Vi skal gi jenter og gutter like muligheter, og møte deres kroppslige lek og væremåte på en anerkjennende og respektfull måte. Vi skal få alle barn til å føle seg verdifull.

Likestilling og likeverd handler om den vanskelige balansegangen mellom likhet og forskjeller, og om respekt for individet, kontra hensynet til fellesskapet. Det handler i tillegg om utfordringer knyttet til ulikhet, og hvordan dette både kan oppfattes og utnyttes som en ressurs. Likestilling og likeverd er begreper som utfordrer våre tankemønstre. Hva jenter og gutter lærer i barnehagens lekemiljø, kan få betydning for deres forståelse av hvem de er og hvem de kan bli. Det er derfor ikke likegyldig hva barna leker med, eller hvilke relasjoner de inngår i, i løpet av en dag. I Mobarn har vi en tanke om at det å bruke naturen som læringsarena kan gi jenter og gutter en felles referanseramme. Det kan være et felles utgangspunkt for like muligheter og like forutsetninger, uavhengig av kjønn og kulturell bakgrunn.

I arbeidet med likestilling og likeverd har personalet et ansvar for å utvikle verdier, sammen med barna, som synliggjør maktstrategier mellom barna over tid. Likestilling og likeverd handler om hvilke relasjonsmønstre som utvikles, og i leken kan barn både inkludere og ekskludere hverandre. Dette er en del av barnekulturen. Hva som er makt i relasjonene mellom barna, må barna selv være med på å definere, samtidig som vi har felles verdier som definerer hvordan vi skal være mot hverandre.

Våre barnehager skal være en møteplass for ulike kulturer og vi skal vektlegge flerkulturell pedagogisk teori og praksis. Alle barn skal få identitetsbekreftelse og barnehagens personale har et ansvar for å anerkjenne flerkulturelle barns sammensatte identiteter. For oss har en flerkulturell barnehage et inkluderende fellesskap som ikke defineres av «vi» eller «de andre», men av «oss». I dette arbeidet er også et positivt foreldresamarbeid viktig og noe som skal vektlegges.

«Møter jeg et barn, så møter jeg et menneske.» - Anne Cath. Vestly

Livsmestring

Da den nye rammeplanen for barnehagen kom i 2017, kom også begrepet livsmestring inn i barnehagen.

“Barnehageansatte skal gjøre reflekterte prioriteringer og ta kloke og bærekraftige pedagogiske valg for å øke livskvaliteten til barna. Barnehageansatte må bevare livsgnisten og skape meninger i barns liv”. (L. Mevold, «Livsmestring i barnehagen – å bære sin egen bagasje, 2018)

For å bidra til et godt helsefremmende miljø, bør dette miljøet være preget av vennskap og sosial støtte der man opplever positive relasjoner til andre barn og voksne. Alle i miljøet bør oppleve mestring, slik at man videre utvikler et positivt selvbilde og en positiv identitet. Videre bør man også få mulighet til å være med på å påvirke og utvikle sin egen hverdag og sine omgivelser. (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017)

Vi skal jobbe for å skape og ivareta et godt og helsefremmende miljø og hverdagen i barnehagen skal være fylt med gode relasjoner. Relasjonene skal være preget av anerkjennelse, respekt, toleranse, god kommunikasjon, forståelse og tålmodighet. Vi skal møte det menneskelige med verdighet og respekt. Barnehagepersonalet skal vie barna oppmerksomhet, vise følelser, skape fellesskap og engasjement. Vi skal gi barna verktøy til å mestre livet. Et av de viktigste verktøyene er å ha nære, trygge omsorgspersoner i barnehagen, som gir oppmerksomhet tilpasset det enkelte barns behov. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå. Samtidig bidrar det også til robusthet og motstandskraft, som gjør barna bedre i stand til å tåle livets opp- og nedturer. Mestring, og følelsen av mestring, er viktig for barnets utvikling. Små barn har en medfødt motivasjon til å mestre og vil gjerne prøve ting, som de ikke nødvendigvis mestrer med en gang. I denne prosessen er det behov for tilstedeværende voksne, som hjelper barna med å regulere følelsene som oppstår når man ikke mestrer. Det er også viktig med støttende voksne, som gir veiledning til hvordan man kan få det til. Når barnet opplever mestring, skal omsorgspersonen også være med på å dele barnets gleder.

Bærekraft

I barnehagen skal vi legge grunnlaget for gode holdninger og skape gode verdier gjennom det vi gjør i praksis, slik at barna blir rustet til å møte framtidige krav og behov på en bærekraftig måte. Alle Mobarns barnehager er Miljøfyrtårnsertifiserte, og er gjennom sitt arbeid med på å bidra til FNs bærekraftsmål.

Vi skal gi barna kunnskap om verden omkring oss, fra det nære i lokalmiljøet, til det globale verdensperspektivet. Dette er viktig for å kunne hjelpe barna til å ta avgjørelser som er bærekraftige nå, og på sikt. Vi skal hjelpe barna til å utvikle ferdigheter i å tenke kritisk, gjøre vurderinger og ta stilling til ulike utfordringer, slik at de erfarer at de reelt er medvirkere og har innflytelse. Å utvikle barnas holdninger til en bærekraftig utvikling krever tro og håp for fremtiden, men også handlingsvilje. Det er derfor viktig at personalet betrakter og vurderer måten vi lever på, og hvilke valg vi tar for oss og våre barn, samtidig som vi fokuserer på mulighetene som ligger foran oss. Vi skal arbeide for at alle blir sett og hørt som den de er. Samtidig skal vi også arbeide for å inkludere alle, slik at hver enkelt føler tilhørighet. Barnehagen skal synliggjøre og verdsette mangfoldet i samfunnet, slik at vi utvikler respekt og toleranse for hverandre.

Barnehagen har et stort ansvar for å gi barna gode naturopplevelser. Barna skal oppleve at vi bruker naturen på en slik måte at vi ikke belaster miljøet. Barna skal få bruke alle sine sanser ute i naturen og dermed få et stort læringsutbytte når vi bruker naturen som læringsarena. Naturen brukes til lek og leken skal knyttes til fagområdene i rammeplanen. Personalet legger til rette for allsidige naturopplevelser og bruker naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring. Vi gir barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage sine egne forklaringer på problemstillinger vi møter i naturen. Det skal legges til rette for samtaler og refleksjoner med barna om det de har erfart og opplevd.